

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Totidem aliæ præscriptiones ad cœlum ardentius desiderandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

ma, imò nulla Beatitudo est; quæ finire potest. Sed per-
gunt stultissimi Dialectici: Nullum prarum fir, inquit,
quod non pertranscat luxuria nostra: ubique relinquamus signa
lætitie. O fatui! Hoc rectius boves dicerent, quàm ho-
mines. Deinde in Cælo prata omnia pertransiri non
possunt; in cælo non signa sunt lætitie, sed lætitia eter-
na. Ergo non cælum, sed cæli falsissimum simulacrum
queritis. Ita vos ipsos capitis damnatis. Solemus irri-
dere rusticos, quibus lac pane simillagino intritum,
cælum est. Vos illi estis rustici, qui Beatitudinis um-
bram fugacissimam sectamini, negligitis Beatitudinem
ipsam. Saltem illud terreat brevi occinendum: *Fili, re-
cepisti bona in vitâ tuâ.*

Eon hæreticus aliique complures præstigiis suis,
quoties libuit, extemporale cælum condiderunt, ut in-
cautos fallerent. Sancti Vulfiani diaconus falso ejus-
modi cælo sic se se opposuit. Objecit ei præstigia-
tor palatium amplum, auro ac gemmis radians variâ
amœnitate admirandum: Et hæc, ajebat, præmia sunt
illorum qui Deos colere perseverarunt. Diaconus spe-
ctaculi voluptate captus quidem, ne tamen præcipi-
tante ea vera crederet: Si horum, inquit, *Dei* vult
conditor, permaneat; sin diabolus, dispareat. Mox
præstigiator & omne palatium evanuit. Diaconus cum
comite in vastâ se solitudineprehendit, è quâ vix
triduo potuit eluctari, & domum redire. Tale cælum
habent homines voluptuosi, extemporale, falsum, sub-
itò ruiturum. Cui Cælum amoris est, falsum cæli simu-
lacrum averletur.

Præceptio vigesima. Beatitudinis hostes maximi prava
cupiditas, & hostile odium. * Theologis duplex est appeti-
tus, concupiscibilis & irascibilis: pessimi suasores nisi
rigidis imperiis coercantur. Ille voluptates ambit, hic
simulatas exercet, ingenti hominis damno. Scarabæus
quidam est, Aquilæ capitalissimus hostis, qui ne iras
inanes gerat, Aquilæ alis se furim insinuat. Ita in hostis
sui nidum subvehitur, hoste ipso vulturam commo-
dante. Scarabæus jam panem victor, hoc graviter agit,
ut Aquilina ova perrodât, ne possint excludi. Ubi hoc
egerit, non sterili odio se vindicavit. En irascibilem ap-
petitum, en capitale odium. Sed hos mores bestiis per-
mittamus; aliis legibus homo stringitur. Odisse alter-
um, est cælum perdidisse. Joannes mortis sententiam
aperitissime pronuntians: *Qui odit fratrem suum, inquit,
in tenebris est, & in tenebris ambulat, & nescit quid eat, quia
tenebra obcæverunt oculos ejus.* Addit: Omnis qui odit
fratrem suum, homicida est. Et scitis quoniam omnis ho-
micida non habet vitam æternam in semetipso manentem.
Quid magis serium dicatur? Maximus Beatitudinis ho-
stis est, odium, sed non minor prava cupiditas.

Hic tamen risum teneatis amici. Vir eruditus nar-
rat, de quo sibi certò constabat: Tubingæ Medicus &
ejus artis Professor conjugem in primis charam habuit.
Hæc eo tempore quo uterum ferebat, liberaliorem
numerum ovorum in foro emerat. Domum ea refe-
rens, & mariti muscæ ingressa ingemuit altum. Ma-
ritus tam ferri gemitus causam sciscitari, & verò etiam
folari promptus: Quid est, ajebat, quod cruciet? dic,
mea conjux, quid hunc gemitum expressit? Illa tam
suavi questione jam animosior: Mi optime marite, in-
quit, nosti me gravidam? & quanti ea res periculi sit
gravidarum appetentiæ oblectari. Et quid ego hic dis-
simulem? ingens cupido me incescit, hæc ova omnia,
sed ordine & in tuam faciem projiciendi ac frangendi.
Quid hic ageret maritus? conjugis amor & periculi
metus potentissimè persuaserunt cupiditati huic cede-
re. Ergo bonus maritus, conjugis suæ jacularici futurus
scopus strophium expromit, & vultui præpandit. Mox
illa ordine, prout animus suggererat, ova jaculando
frangit in viri facie. Ad finem ludi monita est uxor ne
deinceps veller cupidine trahi insolente. Hæc ille

Tom. I.

A ipse, inquit scriptor, mihi retulit qui lusum hunc per-
tulit. Heu quantus Beatitudinis hostis prava cupiditas!
Venatorem illum Esau considerate. Ut lentis edulium,
quod concupierat, obtineret, jus primogenitorum ven-
didit: sic generosissimum equum teruncio commutavit.
Ea est vis cupiditatis prava, ut si animum non solum in-
vaserit, sed & occuparit, fiat panem inexpugnabilis ratio-
ni. Hinc illa prava cupientium voces: Morior, ni huic
cupidini satisfaciâ; quidquid sequatur, explendus est
animus, utcunque res cadat, exaltanda est cupiditas.
En tibi Beatitudinis hostem. Radix omnium malorum est
cupiditas.

Imbecillis est primò cupiditas, deinde ipsa se concia-
tat, & vires dum procedit, parat: Excluditur facilius
quàm expellitur. Non obtinebis ut desinas, si incipere
permiseris. Primus quidem motus cupiditatum non vol-
untarius, quasi præparatio illarum est. Motus alter cum
voluntate, non tamen contumaci. Tercius motus est jam
impotens, & rationem evincit. Ergo intrantibus mature
resistendum: Imperandum est cupiditatibus, non ser-
viendum, quia facilius, ut dixi, non recipiuntur, quàm
exercentur.

At nos initio iis cedimus, & admittimus velut hospi-
tes nobis profuturos. Hinc series malorum. Hinc ovum
Beatitudinis temerè projecimus, & frangimus, modò
cupidinem expleamus. Instat gravida mulieris sumus,
quæ honestum putat & necessarium cupiditatibus suis
obsequi: En morior, clamabat Esau, quid mihi proderunt
primogenita? Et sic accepto pane, & lentis edulio, comedit, &
bibit, & abiit, parvipendens quod primogenita vendidisset. Ita
nos jus cæli parvipendimus: comedimus, bibimus, ge-
nio indulgemus: jactura cæli parva est. Beatitudinis ho-
stes maximi, hostile odium, & prava cupiditas.

Præceptio vigesima prima. Beatitudo avaros & immun-
dos odit, execratur & arceat. An non omnes vitiosos? Ita
C prorsus omnes; præcipue tamen avaros & impuros ex-
cludit. Quod luculenter affirmans Paulus: Hoc, inquit,
scitote intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut
avarus (quod est idolorum servitus) non habet hereditatem in
regno Christi & Dei. Romano idiomate tam avaritiam
quàm luxuriam rectissime fordes & cænum appella-
mus. Has fordes, hoc cænum singulariter abominatur
Beatitudinis domus. Non enim intrabit in eam aliquid servus,
coinquinatum, aut abominationem faciens.

Mulierem viduam fuisse aiunt, quæ gallinam nutrie-
bat, quotidiano partu ovorum fecundissimam. Illa verò
arbitrata si hordeum in escam liberalius obstitaret,
oviparam suam convitricem, bis parituram uno die.
Itaque alimentum auxit. Sed gallina pinguefacta stul-
tissimum mulieris votum elusit, & parere desist. Avari Avari sua
appetendo plurima, non tantum aliena sæpius non ac-
quirunt, sed etiam amittunt sua. Avari terram retinere
non possunt, cælum non acquirunt; geminâ falluntur
D sede, utrimque miserrimi. Nam quod maxime amandum
esset, non quarunt, & quod nimium amant, emittunt.
Neque fures, neque avari, &c. Regnum Dei possidebunt.

Sed avaræ illi femina non dissimilem ait Apologus
eum, cui domestica gallina potuit aureum ovum pone-
re. At ille latenti thesauro inhians, ut abditam celeriter
occuparet opulentiam, jugulavit gallinam. Bis mise-
rum! Aurum non invenit, & gallinam perdidit. Avarus
maximam cælo injuriam infert, qui terræ spumam,
quam non retinebit, tam anxie colligit, & cæli thesauros
æternum possidendos, velut per jocum negligit; Ter
miserrimus.

Impuris & libidinosis in domo Dei nil esse loci sat
constat. Jam pridem proclamatum est: Foris canes & im-
pudici. Foras lascivientes vacca, foras hirci, foras omnes
luxuriosi. Has pecudes cælû & odit & arceat, foras, foras.
Decretum est: Si secundum carnem vixeritis, moriemini.

S

S. II. Præ-

Camerar.
Cent. 2.
Memorab.
cap. 32.1. Tim. c. 6.
vers. 10.Cupiditas
facilius ex-
cluditur
quàm ex-
pellitur.
Primus e-
jus motus.
Secundus.
Tercius.Genes. c. 25.
v. 32. & 34.2.1. Beati-
tudo avaros
& immun-
dos odit, ex-
ecratur & ar-
ceat. An non
omnes vitio-
sos? Ita pro-
sus omnes; præ-
cipue tamen
avaros & im-
puros excludit.
Quod luculen-
ter affirmans
Paulus: Hoc,
inquit, scitote
intelligentes,
quod omnis for-
nicator, aut im-
mundus, aut
avarus (quod est
idolorum servi-
tus) non habet
hereditatem in
regno Christi &
Dei. Romano
idiomate tam
avaritiam quàm
luxuriam rectis-
sime fordes &
cænum appella-
mus. Has fordes,
hoc cænum sin-
gulariter abomi-
natur Beatitudi-
nis domus. Non
enim intrabit
in eam aliquid
servus, coinqui-
natum, aut abomi-
nationem faciens.

Apor. c. 21.

vers. 27.

Avari sua
perdunt
appetendo
plurima.1. Cor. c. 6.
vers. 10.Apoc. c. 22.
vers. 15.
Rom. cap. 8.
vers. 13.

§. II.

22. Beatorum discrimen sedulo noscendum. Vetus verbum est de rebus sibi similibus: Nec ovum ovo similis. Fuerunt nihilominus qui ovum ab ovo discernere scirent luculento discrimine.

Cælius Rhodiginus refert fuisse qui plurimas gallinas alerent quæstus causâ. Hi ova tam perite internoscere callebant, ut quàm plurimis ovis è suo gallinario sub aspectum positus promptè dicerent, hoc ovum ab illâ gallinâ, hoc ab alterâ, istud ab aliâ est, & sic deinceps dissimilitudinem assignarent admirabili delectu. In eum prorsus modum quo gulosissimus homo, quem prius Satyrus depingit, ostreorum patriam de nomine nōrat, Montanus vir ventiosus & delicatissimæ gula.

Invenio. Satyr. 4. vers. 142.

Et semel aspectu letus dicebat echini.

Discriminis subtilissimi notitia. Itane ab ovis ova, ostrea ab ostreis, à vino vinum peritissimè scimus distinguere, & cuiusque vini patriam nominare, cur obsecro, non sæpius illud beati Pauli cogitamus: *Stella à stellâ differt in claritate, sic & resurrectio mortuorum.* Hoc beatorum discrimen sedulo cogitatum & perpensum, mirabile calcatur est ad omnem virtutem ardentius amplectendam. Quicumque honoris dulcedinem gustarunt, iis existimatio semper sanctissima est, nec magno æstimant in imo dignitatis gradu herere, aliis atque aliis eniti satagunt, & ad apicem atque fastigium contendunt.

In cælo sunt diversi gradus: Si premiorum gradus.

Dux virtutes eos allequuntur Humilitas & Charitas.

23. Beatorum non obtinetur joco. Jocarum placet? Alibi potes, hic nemo satis serius est. De ovo quod Paschale appellant, noti nominis Theologus ex fide hæc perscripsit. Anno Christiano millesimo quingentesimo sexagesimo primo, die Paschalis secundo, Noviomagi ante meridiem dum in templo res sacra fieret, juvenes duo tabernam adierunt, ad ova Paschalia sese invitaturi lautiusculè. Dum sermonem & vinum vel zythum misceret, transiit parochus civitatis Antonius Vorstius, Eucharistiam ad mulierem ægotam delaturus. Hic juvenum procacior, Trajectensis patriâ (Noviomagensis erat alter) Heuslociense, inquit, ceremus, uter celerius ovum suum glutiet. Tardioris multa sit, cerevisiæ poculum exhaurire. Interim tintinnabulum audit transeuntis cum Sacerdote editimi. Et mox temerario joco: Ego, inquit, ovum istud citius glutiero, quàm ægota mulier suum dealtrum. Dixit, & ore patulo excepit ovum. Tam celeres Deus habet aures, quàm manus: & ecce specimen. Ovum faucibus inhaerens vi nullâ potest trajicere. Luctatur ergo velut præfocandus, oculos torquet, circumspicit, cernitque pen-

c Hic, Thomas Haaps audiebat.

A dentem è sevo candelam. Hanc arripens in fauces immergit, ut ovum protrudat, sed frustra. Sevum hæsit in gutture, extracto lychno panem nudato. Ita expes vitæ procumbit humi, atque vultu supinus & mutus aliquamdiu jacet, & elidit spiritum, illo ipso, quem dixi, parochus adstante. Nam ex ægotæ mulieris domo digressus, tabernam transiit, & lugubres voces audiens quæsit, quid mali esset? Re cognita juvenem etiamnum palpitantem reperit, & paullo post expirantem vidit. Hæc ego, inquit scriptor, verbum è verbo exprimens ab ore Antonii Vorstii, qui apud Noviomagenes viginti sex annis curionem egit, recitavi. Res Belgio toto innouit, & trivis etiam decantata.

Christus audaciori linguæ injecturus frenum: Ego Matth. 23. autem, inquit, dico vobis, non jurare omnino, neque per cælum, quia thronus Dei est. Pari modo dicendum: Non solum Deus in se joci non neminem finit impune, sed nec in sedem aut domum suam. Multo minus jocando cælum obtineri potest. Regnum calorum vim patitur, & illud non lubidundi, nec nugatores, nec jocularii diripiunt. Beatitudo non obtinetur joco.

Præceptio vigesimaquarta. Beatitudinis meditatio prætorum emendatio, afflictorum consolatio. Est in Pharmacopolis quod *Ovum aureum* vocant. Illius inter ceteras virtutes est, cor à tectis fuliginibus tueri, Inter Romanas superstitiones certum lustrationis genus constabat ovis & quidem plurimis. Eo prius Satyrus intendens digigitum. Tam fœda maculam, inquit, non eluet facili.

Nisi se centum lustraverit ovis.

De plurimis panem idem assumendum; Hic veritas delicias, ille mores improbos, iste voluptates inconcessas non deseret, nisi aureum Beatitudinis ovum gustaverit; ac proinde cognovit, omnia Mundi gaudia, ad illud mel cæli merum esse abinthium, merum fel: contra verò adversa omnia pro Christo tolerata, pretiosum quintæ aut septimæ decoctionis saccharum esse.

Beatissimus Martyr Quintinus patriâ Romanus, pro sapia nobilis, jussu Rictiovari Præfidis sanguinariæ virgis ferreis cæsus, liquarâ pice perfusus: Hæc, inquebat, omnia mihi sunt refrigerio. Mox Rictiovarus, ut voces tam generosas intercluderet potionem longè diutissimam ex aceto, sinapi, & vivâ calce misceri, eamque in os loquentis infundit, præterea digitos omnes inter carnem & ungues terebrari, geminūque veru per medium corpus ab humeris ad usque talos adigi jussit. Nihilominus Quintinus spiritu cælesti ardens: Domine Jesu, exclamat, hæc quidem amarissima sunt & letalia, propter te tamen mel illa & saccharum reputo.

Auream Beatitudinis ovum gustavit; hinc animi robur invictum. Serio cælum cogitare merores & dolores omnes ingentibus solatiis delinit. Jucundum est pati, quicquid dulce erit in cælo recordari.

Anno Christiano millesimo quinquagesimo septimo, cum Orientis Imperator Michaël per legatos urgeretur ad Patriarchâ, ut Imperii fasces poneret, eoque Isaacio Latâ. Anno cederet, Michaël legatos ingenue interrogans: Ecquid mihi, agebat, pro Imperio Patriarcha reddet? Illis respondentibus: *Cæleste regnum.* Mox diadema & purpuram deponens, privatis ædibus se conclusit. Adeo non afflictorum tantum consolatio, sed etiam pravorum efficax emendatio & Meditatio Beatitudinis.

§. III.

Præceptio vigesimaquinta. Beatitudinis spes certa thesaurus maximus. Ovi candidum vivæ calci admistum glutinat vitri fragmenta. In rebus humanis nihil esse potest tam deploratæ calamitatis, nemo tam fractus animi maximus.

Athenus Reges Persarum olim ex ovo aureo bibere solitos affirmat. In Germania superiore moris & juris est ab ubi, unicuique è gallinâ ovum curru quadrifido imponere,

imponere, & sic ad loci dominum devehere. Ille pro ovo dolium vini dat revehendum. Hic infans aut juvenis fatuus dixerit: Ego malum vini dolium quam gallinæ ovum. Infanti & fatuo veniam damus; de consuetudine hæc prudentius differere, si eam melius intelligerent. Toparchæ illi gratius est ejusmodi ovum, quam plures vini amphoræ. Siquidem non ovum, sed jus suum & spem utendi juris sub ovo abditam considerat. Itaque mavult hoc tale ovum, quam vini plaustrum.

Spes juris opportunè usurpandi vel præsentis auro melior est. Nos certè haud aliter sentiamus. Domum Beatitudinis nondum possidemus, sed spem beatitudinis, jus cæli tenemus. Hoc velut unicum in plaustrum grandi est ovum, idque longè charius quam mille vini optimi plaustra. Spes certa cæli thesaurus maximus. Opimæ spei nihil difficile. Agricola tempestatum vicissitudines, hiemis algores, & ætatis calores, laborisque perperuos patientissimè tolerat: seminat, arat, colit, occat, metit, terit, ventilat. Spes alit agricolam. Quò mercatorem spes non impellit?

Impiger extremos currit mercator ad Indos

Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes.

Spes lucri adhibet calcaria, & ad hos cursum provocat mercatorem. Miles in castris quantos labores, & quantò majora subit pericula? Armis oneratus incedit, excubias agit, vallum jacit, omne genus tempestatum excipit, celsipiti aut gremini indormit, famem ac sitim frequentissimè sentit, animam semper venale gerit, in assiduis patet periculis. Et tamen spes prædæ aut gratiæ militiam ei jucundam faciunt. Spes ingentia potest, cum adest; spes quæ addeò invalida est, spes non est. Et tu Christiane mollis ac delicate, non ut triticum in horrea convehas, non ut militaria stipendia colligas, non ut arcas auro distendas, sed ut caelestem gloriam obtineas, pauculis annis, exiguo proflus tempore juberis patientiam tuam Deo probare, & pati reculas? Spes beatitudinis tibi deest, Erige animum, &

*Psalm. 136. 3. spera in Domino, & fac bonitatem, & inhabitabit terram, & pascetis in divitiis ejus. De spe quam ovum claudit, egre-
Aug. serm. 2. gie Augustinus: Spes in ovo, inquit, quia vita pulli nondum
est, sed futura est; nec jam videtur, sed speratur. Spes enim quæ
videtur, non est spes.*

*Præceptio vigesima sexta. Verum Beatitudinis desiderium
nullis frangitur laboribus. Puerorum alicubi lusus est, ova
perinde ut lapides jaculari ad scopum. Id autem eâ ra-
tione fit, ne frangantur. Ovum fundæ imponitur, & ro-
tando agitur, dum quidquid liquoris continet probe
commisceatur. Illi verò lusus pratum molli celsipite ve-
stitum eligitur: sic ova perinde ut saxa non facile rum-
puntur. Quisquis beatitudinem attentius meditatus
fuerit, eamque velut ovum animo agitaverit, is nec mi-
nis terretur, nec blanditiis flecti, nec laboribus frangi, nec
doloribus vinci unquam poterit. Ille contra audientior
ibit, illudque Pauli assidue usurpabit: Sed in his omnibus
superamus. Beatitudo dignissima est his omnibus.*

*Beatitudi-
nem medi-
tam mints
non terretur:
Rom. cap. 8.
vers. 37.*

Cum Ravennæ Urlicinus medicus ob Christianam fidem ad supplicium ductus horrore mortis paululum titubaret, Christianus miles Vitalis id observans, exclamare ausus est: Urlicine medice, qui solebas alios curare, cave teipsum in æternam mortem præcipites; patriam caelestem cogita, & properas. His vocibus Urlicinus ad constantiam erectus ultimum supplicii fortiter subivit. Vitalis ob cohortationem tam animosam à Suetonio Paulino Judice comprehendit jussus, & in equuleo suspendi, patientiâ & constantiâ incredibili tormenta omnia superavit, caelestis patriæ desiderio ac spe invictus. Demum ferali sententiâ capitis damnatus in altam foveam non jam mortuus, sed ut moretetur abjectus, terrâ & saxis obrutus, morienti sibi & lectulum simul & sepulchrum invenit mortuo.

Beatitudinis desiderium nullis succumbit laboribus,

Tom. I.

A paupertati non cedit in periculis crescit, ærumnis accen- laboribus ditur, in doloribus ægescit. Qui cæli cupiditate in- succumbit. flammatur, ei cor subillit, cum illud Domini audit: *Gaudere & exultare, quoniam merces vestra copiosa est in cæli.* Math. 6. 5. Nec verò unquam tam crebris tantisque miseris con- vers. 12. siliatur, quin cum Paulo liberè proclamet: *In omnibus 2. Cor. 6. 4. tribulationem patimur, sed non angustiamur, aporiamur, sed vers. 8. non desistimus, depreciamur, sed non perimus.*

Hæc vera est nota civium qui ad illam civitatem ma- Nota civi- gnâ pertinent, caelestis patriæ desiderio æstare, & alia gnerorum omnia velut pupas & crepundia ridere. Facile fastidit quæ- fures, qui Ambrosiam gustavit.

Præceptio vigesima septima. Tentationum & afflictio- 27. Tentamum omnium est victoria, Beatitudo serid cogitata. Non tantum & tum cibis famelicis, & pharmacum ægris est ovum, afflictionum sed ovi etiam putamen si teratur sistit sanguinem, ovi omnium membrana fissis labris medetur, albumen munit faciem est victo- ne à sole comburatur: variè prorsus è re ac usu medi- ria, Beati- cina ovum est. Non minùs istud de quo loquimur, cogitata. ovum Beatitudinis affectibus persanandis est utilis- mum. Homerus incendium Trojanum cantans hoc etiam miscet. Priamus Rex Trojæ, jam inflammata virg. lib. 2. civitate in turrim evasit, & cum eo complures qui erant Aneid. ante à consiliis. Hic urbis subjeçta miserabilis aspectus in oculos fuit. Flammæ jam grassabantur in domos; stetu, clamoribus, ejulatu omnia miscebantur; clangor tubarum, armorumque sonitus & horror magis ac magis clarescebat; plurima per vias perque domos cadavera sternebantur. Ubique luctus, ubique pavor, & plurima mortis imago. Dum hæc Priamus ex alto spectat, Helena fax belli in eandem turrim subreptit. Videbatur Dea penetrare ad homines. Nam plerique omnes tam præsigni formâ subito oblata capti pronuntiaverunt: Justum videri bellum, formam istam majoribus etiam impensis dignissimam esse.

Itane, ô viri, hæc belli decennalis mole, hoc sanguinis mari, hoc urbis everse incendio unius mulierculæ forma non immeritò redimenda? Quid, obsecro, nos Christiani, cum Beatitudinis excellentiâ infinitam fuerimus contemplati, an non dicemus? Hæc forma longè dignissima est, cui ego, cui quisvis nostrum gravissimos labores, cui continuam tolerantiam, cui sanguinem, cui vitam impendat. Hæc illa formosissima Rachel, Beatitudo caelestis, pro quâ vel centum vel mille annis laborare, nemini non jucundum & suave videri debeat.

Christus servator, antequam in horto traderetur hostibus, omnem cruciatum futurorum seriem sibi præsentissimam habebat: in oculis erant verbera & contumelia capto inferenda, cernebat flagra, spinas, & humanæ crucem, clavos, feralia suæ mortis instrumenta; suprema simul tristitia sudorem sanguineum exprimebat; discipuli & mater morebant; natura balneum tam cruentum horrebat; Christus ipse pallebat in mortuum; Nihilominus eo ipso tempore: *Virgite, inquit, eam non- stris occursum hostibus. Postinde si dixisset, acquisissimum est, ut pro tantâ gloriâ, quam mihi & humanæ genti emerebor, omnia sustineam. Surgite mei, surgite; eamus. Nimirum proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Sic omnes amici Christi labores suos & ærumnas solati sunt. Nec aliter tor centena millia martyrum ore reni- denti ad cauces, ad bestias, ad ignes properarunt. Nemo miretur: Proposito sibi gaudio sustinuerunt Crucem.*

Helena illa formosissima, caelestis gloria his omnibus & longè gravioribus laboribus est dignissima. Si herouis illi Machabæorum mater proposito sibi, suisque filiis Beatitudinis gaudio, egit fortissimè. De eâ Chryloto- Chryloto- mus: *Facile, inquit, mereri possumus, quid illa pertulerit, quæ homi. de 7. die varie laniatos penis videbat interfici. Causa autem hujus virilis animi in eâ fuit, quia non profluentem eorum sanguinem aspiciebat, sed magis ad coronas eorum, quæ texebantur in cælis, iurenta*

S 2

intenta gaudebat. Non considerabat circumstantes populos, quia videbat adstantes Angelos: non in terrena presentia intendebat, sed in futura celestia preparabatur. Hinc generosissima vocat illæ ad filiorum ultimum: Peto, aiebat, a te nate, ut aspicias ad cælum, &c. ita fiet, ut non timeas carnificem istum.

Nos in hoc mortalitatis prologo stamus in modum Apocalyplici Angeli, qui posuit pedem dextrum super mare, sinistram autem super terram, & habebat in manu suâ libellum apertum. Ita nos pede uno turbidissimum vitæ istius mare calcamus, alterum iuvat per Spem in terram viventium exponere; libellum apertum tenet, qui illas Domini præceptiones: *Beati pauperes; Beati mites; Beati qui lugent*, &c. assidue pendunt. Cælum aspice, & labores nullo metues, aut dolores.

CAPUT V.

Memoria celi, omnium malorum pharmacum est.

Irari libet, nec immerito, cum injicitur mentio eorum hominum, quos nunquam expugnavit tristitia. Socrates Philosophus, uti serenum & innube cælum quod totis diebus ridet, semper lætus, sibi que similis nullas tristitiæ nebulas ostendebat. Beatus Antonius nunquam non serenissimi vultus specimen celestis lætitiæ jam degustatæ præ se ferebat. Beatus Martinus Turonensis præsul nunquam iratus, nunquam mæstus, aut terribis est visus; expositæ semper fronte, & ad cælum versâ hilaritatem spirabat inuitatam, è calo petitam. Beatus Josephus Anchieta, qui anno millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, * in Brasiliâ mortuus, hoc nomine prioribus accensendus videtur. Nam idem ei vultus semper, eadem animi constantia, eadem orationis lenitas ubicunque esset, cum quibuscunque ageret. Cognita est multis in rebus ipsius animi tranquillitas, nullo unquam ne levissimo quidem motu agitata.

Vita ipsius
l. 3. pag. 188.
* 9. Iunii.

Philip. c. 4.
vers. 4.
2. Cor. c. 6.
vers. 10. &
1. Thess. c. 5.
vers. 16.

Philip. c. 4.
vers. 4.
2. Cor. c. 6.
vers. 10. &
1. Thess. c. 5.
vers. 16.

Joan. c. 14.
vers. 28. &
c. 16. v. 22.

Cæli memoria
levamentum,
malorum omnium
pharmacum.

Quânam, inquires, id ratione fieri potest, cum omnia tædiorum, miserationum, ac calamitatum plena sint: Cum quotidie plurima nos turbent, affligant, & pænè ene-cent. Qui ergo potest fieri, ut ameno semper vultu lætitiâ ipsemet? Istud omnino potest fieri. Nec enim frustra suis imperans Paulus: *Gaudete in Domino semper*, inquit, *iterum dico gaudere. Quasi tristes, semper autem gaudete*. Atque hoc ipsum semper gaudete crebrioribus epistolis commendavit.

Tristior Apostolis dies vix ullus luxit, quàm cum Christus eis valediceret. Nilominus eo ipso tempore illud amantissimi magistri audierunt: *Si diligeretis me, gauderetis utique. Iterum video vos, & gaudebit cor vestrum*, c. 16. v. 22. & gaudium vestrum nemo tollit à vobis. Equo animo estote mei Apostoli; jam quidem separabimur, sed exiguo tempore. Post paucos dies lugubres, conveniemus iterum, & quidem in eo regno, & quo mæror omnis exulat, in quo gaudium omne triumphat, idque æternum.

§. I.

Hebreus vates Ezechiel quatuor animalia inter se multum disparia vidit: Leonem, Aquilam, Bovem, Hominem. Bos grave animal, & lenti motus, nilominus non geminas tantum alas, sed paria duo alarum habuit, velut avem duplici volatu superaturus. Deus bone! quid Bovi cum alis? quàm male conveniunt remigium alarum, & obesa tauri moles? Avibus ale congruunt, non bobus. Ezechiel dubitationem exi-

mens: Et similitudo, inquit, super capita animalium, firma- menti. Hoc iussit volare Bovem; firmamenti similitudo: cælum in oculis huic animanti fuit.

Eæ rerum vices sunt, tam facile hilaritas in mærorem mutat, ut subinde cor humanum sibi met videatur plumbeum. Hunc talem hominem, vix quidquam est quod satis exhalaret: torum tueretur, frontem taurinam gerit; bos est. Ad lætitiâ eum provocaturi plus turbant. Nimirum Musica in luctu importuna narratio: Quid huic homini facias? solaris, excitas? magis torques, & affligis. Etas. Respondebit ille cum regio plate: *Renuit consolari*. Verba vana plus alios quàm mellis habent. Quibus igitur deum solatiis hic homo erigendus ad hilaritatem?

Scipsum solari poterit, si velit: Dicat cum eodem vate regio: *Memor fui Dei, & delectatus sum*. Meo nunc quidem animo egre est, sed cum patriam celestem, ubi Deum visuri sumus, cogito, mox mæror omnis & dolor evanescit.

Si Deus vel ærumnosissimo homini ad inspiciendum cælum unicam dumtaxat aperiret rimulam, mox ille ærumnarum omnium suaviter oblivisceretur. Hanc rimam profecto reperit, quisquis beatitudinem celestem in animo insculptam gesserit. Quantumcunque mæror quotidianus laceret, & quamvis cor plumbeum, & ipse homo sibi met tardissimus bos videatur, alas tamen acquirat bos iste, & volabit, quoniam similitudo firmamenti est super caput ejus.

Antonius Magnus (cujus antea mentionem fecimus) è mille monachis facile noscendus fuit; essi eum antea nunquam videri nemo monstrasset. Ejus rei causam assignans Athanasius: Nam semper, inquit, hilarem faciem gerens liquidò ostendebat, se de celestibus cogitare.

Apollo Abbas, Palladio teste, si quem suorum vidisset mæstum dejecto vultu veluti bovem secuti jam laucium, continuè eum affatus: Mi frater, aiebat, quid vanis mæroribus conficimur? tristitur ii, quibus spes ad cælum interclusa, qui terram sapiunt. Beatitudo nobis Christi chirographo promissa est: Spes nostra minime fallax non creto nos itinere ducit: ad beatos tendimus. Quid igitur contristamur?

Doctissimus Philo spem vocabat gaudium ante gaudium. In terrâ scilicet spe gaudemus, omnigenis in calo gaudiis perfundendi. Laborem, præsertim irritum, plerique omnes naturâ fugimus: nimirum operam ludere res insuavissima. Cum verò certa merces & quidem major labore in oculis est, jam agiles sumus, jam manus pedesque promptissimos monstramus, jam currimus, jam volamus, labor qui antea leonis, nunc ovis auræ formam gerit: jam suavis & jucundus est, qui prius molestissimus erat. Tanti est spes certa præmii.

§. II.

Subinde hominis caput eo modo venale ponitur, ut si quis illud attulerit, tantum auri referat, quantum ponderis habuerit caput ad libram appensum. Initio belli civilis quod contra Cajum & Fulvium Gracchos Senatus gesserat, Opimius Consul edixit, Caii Gracchi caput se auro repensurum: Tam grandi præmio invitatus Septimulejus nihil non audere voluit. Graccho caput absceidit & pilo suffixum per urbem ferre sustinuit. Sunt qui tradat eum cavati capitis partem, quò ponderosius esset, liquato plumbo explēse, atque ita septemdecim auri libras retulisse. Ad eò præmii cum magnum est, efuritur, ut posthabitis omnibus vite periculis nihil nimis arduum videatur.

Coracotte latronis per Hispaniam famosissimi caput Augustus Imperator decem millibus Philippeorum aucta aestimavit. Coracotta extremæ audaciæ homo seipsum sustens Cæsari: En, inquit, ego ipse caput meum huc deferō